

Information angående PRA Cord 1 hos långhåriga dvärgtaxar.

Ett engelskt forskningslaboratorium Animal Health Thrust (AHT) gick i januari 2005 ut med att det nu fanns ett gentest för en PRA-form, Cord 1 som förekom hos engelska och amerikanska långhårsvärgar.

Det är en PRA form som nedärvs på samma sätt som vår ”nordisk” PRA, dvs med en enkel recisiv nedärvning. Sjukdomen är medfödd och orsakar en onormal utveckling av tapparna i första hand och därefter sker en påverkan även på stavarna. Detta innebär att affekterade hundar blir dagblinda som första sjukdomssymtom. Detta kan upptäckas kliniskt vid 5-7 veckors ålder. Därefter blir de även nattblinda. Anmärkningsvärt är att det finns stor variation i hur sjukdomen ser ut kliniskt. Vissa hundar har allvarliga symtom mycket tidigt, medan andra har lindrigare symtom, som kanske inte märks förrän de är flera år gamla. Man kan dock ställa diagnosen med ERG redan på 7-8 veckors valpar.

Enklast för att få en definitiv diagnos är att låta AHT göra ett gentest. Det är möjligt för hundägaren att själv rekvirera testmaterialet och ta ett swabb- prov från munslemhinnan på hunden och skicka det till laboratoriet för analys.

I Sverige har vi inte diagnosticerat ett enda fall av denna PRA form.

Man har i Norge skickat in blodprover på långhårsvärgar som varit anlagsbärare eller släktingar till taxar med vår nordiska PRA och laboratoriet har konstaterat att det inte rör sig om Cord 1 utan en annan PRA-form.

Eftersom världen krymper och möjligheterna att komma i kontakt med uppfödare runt om i världen ökat kolossalt så har även engelska och amerikanska långhårsvärgar kommit till användning hos de nordiska uppfödarna. Speciellt i Norge har ett flertal importörer gjorts och även av avelshundar som varit ”affected” eller anlagsbärare av PRA cord1.

Risken av att få in anlaget för även denna PRA-form i den svenska långhårsvärgstammen är förstås överhängande och därför diskuteras inom de nordiska taxklubbarna hur vi ska hantera problemet.

För det första ska man ha klart för sig att alla hundar bär på skadliga gener som kan orsaka sjukdomar och defekter speciellt om de dubblas, något som kan ske vid släktskapsavel.

Ett bra sätt att hålla frekvensen på kända och okända sjukdomar på en acceptabel nivå är då förstås att hålla inavelsgraden så låg som möjligt. Endast friska djur ska användas i avel och då måste man låta djuren bli så gamla att ev. sjukdomar hinner visa sig innan de används i avel. Alternativt om en sjukdom visar sig i högre ålder titta på far-och morföräldrars hälsotillstånd.

För långhårsvärgarna liksom för de flesta andra taxvarianterna är det problem att skapa en tillräckligt stor avelsbas för att inte inavelsgraden ska öka. Importer är alltså mycket välkomna! Just de engelska och amerikanska linjerna är ganska obesläktade med våra nordiska linjer.

De testresultat som föreligger på en del norska hundar är inte officiella i den mening att de registrerats t.ex i NKK. Den största invändningen mot hur testet görs är förstås att hundägaren själv utför det utan opartisk ID-kontroll av hunden. Ska vi kunna begära s.k central

registrering av testresultaten i Sverige hos SKK måste provet tas hos veterinär och man vill helst att det är ett blodprov. Detta kan då sparas för att användas t.ex vid härstamningskontroll.

Några svenska uppfödare har nu avkommit till hundar som på norska uppfödarens hemsidor sagts vara "affected" vilket alltså betyder att dessa hundar är anlagsbärare för denna PRA form och hamnar då i en besvärlig situation om dessa hundar ska användas i avel.

När man nu råkar ha kännedom om att de är anlagsbärare så är det komplicerat att tänka sig att låta dessa taxar gå i avel. En möjlighet är att para med en testad fri individ och sedan testa alla valparna och därefter bara använda de fria valparna i vidare avel.

Detta förfaringssätt är förenligt med SKK:s grundregler men medför stora kostnader och besvär med alla dessa gentest. Det är inte heller lätt med informations- och upplysningsplikten till valpköparna. Ska de valpar som blir anlagsbärare säljas billigare för att de inte kan gå i avel, men ju inte riskerar att bli blinda, i alla fall inte av PRAcord1?

Det är också svårt att hantera ryktesspridningen om vilka som är anlagsbärare eller inte när testresultaten inte är officiella utan står och faller med ägarens uppriktighet.

Vid det nordiska samarbetsmötet med taxklubbarna i juli 2006 i Norge diskuterades förstås frågan. Man var där inne på att alla importörer skulle testas med avseende på cord1 och endast fria hundar fick användas i avel.

För att detta ska vara möjligt i Sverige måste taxklubben begära central registrering av testresultaten. Som tidigare nämnts måste testet då göras med säker ID-kontroll. Sedan inställer sig frågan vilka avelsdjur som måste testas. Uppfödarna vill med säkerhet inte ha någon ny pålaga att alla avelsdjur ska testas förutom det krav på ögonlysning vi redan har. Om testet är frivilligt så måste man ha klart för sig hur hårt det drabbar den som är seriös och testar sitt material och där råkar hitta en anlagsbärare.

Det är också viktigt att försöka fokusera på vilken sjukdomsproblematik som är viktigast att försöka avla bort eftersom allt uteslutande av djur ur aveln minskar avelsbasen.

Där är vår viktigaste gemensamma uppgift att försöka nedbringa förekomsten av diskbräck hos våra taxar!!

Även om vi råkar ha tillgång till ett gentest för en åkomma så är det viktigt att försöka analysera hur stort problemet är och hur stor risk det är att få blinda taxar bland de svenska långhårsvärgarna.

För de uppfödare som är oroliga och i riskzonen för att få in anlaget i sin stam så finns nu alltså möjligheten att på egen hand testa sina taxar genom AHT.

Taxklubben kan inte publicera några testresultat eftersom dessa inte är officiella.

För ytterligare upplysningar om PRA cord1 går det bra att ta kontakt med ert centrala avelsråd Marianne Fredriksson eller Elisabeth Rhodin i avelskommittén.

Mariefred 060911

Elisabeth Rhodin

